

OOPER. Tõusev eestlannast rahvusvaheline ooperitähth **Kai Rüütel** annab esmakordselt kodumaal kontserte.

Jätke see nimi meelde!

INTERVJUU

RIINA LUIK
kultuuriajakirjanik

Kontserdisari «Ilus möldrineiu»

17. märtsil kl 19 Tallinnas Estonia kontserdisaalis

18. märtsil kl 19 Tartu Ülikooli aulas
Kai Rüütel (metsosopran)

Roger Vignoles (klaver, Inglismaa)

Kavas Alexander Zemlinsky, Gustav Mahler, Franz Schubert

Homme ja ülehomme annab Eestis oma esimesed kauaoodatud soolokontserdid metsosopran Kai Rüütel – lauljatar, kes on juba esinenud mitmete Euroopa ja Ameerika kuulsate ooperiteatrite ja kontserdisaalide lavadel. Samas pole sinne publik teda veel kunagi laval kuulnud. Tegin Hollandis elava lauljannaga Skype'i vahendusel intervjuu, et asjasse selgust tuua.

Kai, pean tunnistama, et kuulsin teie nime hiljuti esimest korda, ja ilmselt pole ma ainus.

Kuna olen juba nii ammu Eestist ära – täpsemini, õppima siirdunud, ja pole end kunagi isegi meedias näinud, pean

Ma tahtsin küll (naerab), aga kujutasin end ette eelkõige poplauljana. Minu lemmikbänd oli ja on Queen, Freddie Mercury oli ja on minu täielik iidol. Esimene kokkupuude klassikalise muusikaga oli samuti Mercuryga seotud – tema kuulus duetti «Barcelona» koos Montserrat Caballéga. Kuid minu eelhistest hoolimata on miski mind suunanud õigele rajale, klassikalise laulmise juurde.

Oma hääle tegelikest võimalustest sain aimu alles Hollandis, mil adusin, et äkki tõesti suudan ma klassikas läbi lüüa. Veendumusele, et ma seda tõesti suudan, jõudsin bakalaureuseõppe viimasel kursusel, mil koolis lavastati Georges Bizet' «Carmenit» ja mulle usaldati kahasse teise lauljannaga peaosa. Kuni selle hetkeni olin kõhklev, kuid kui algasid proovid, sain aru, et see on tõesti see, milleks ma olen loodud, mida ma tahan, ja et mul on sellele kunstivormile midagi ka anda.

Palun kirjeldage õpinguid Haagis, erineb see oluliselt lauljate ettevalmistusest Eestis?

Minu Eestis õppimise kogemus on suhteliselt lühike –, ja võib-olla on tänaseks olukord teine –, kuid arvan, et erinevus on näiteks keeleõppes: Haagis oli inglise keel meie töökeel ning väga suurt rõhku pandi itaalia, prantsuse ja saksa keelele. Eestis on see suhteliselt

rem sõnaõigus. Algul olin minagi üsna kinnine ja muretse sin selle pärast, et kuidas ma välja paistan – mulle ei meeldinud teha asju, mis olid minu turvatsoonist väljaspool.

Näiteks kord pidin räppides ette kandma Arnold Schönbergi muusikadraama «Erwartung» («Ootus») ja ma ei läinud sel päeval ebamugavustunde vältimiseks tundigi. Lõpuks tegin selle ära, kuid see oli tohutu eneseületus!

Covent Gardeni aeg õpetas mind selles osas väga palju: seal tuli sageli teha midagi täiesti uut, vahel ka ebamugavat ja harjumatu. Nüüd on paindlikkus üks minu plusspunktidest ja lavastajatele ma väga meeldin, kuna olen valmis proovima ükskõik mida! (Naerab.) Noori lauljaid koolitataksegi juba hoopis teisiti, neil ei ole kohanemisega probleeme.

Kuidas jõutakse nii noorena nii suurtele lavadele, mainekatesse ooperimajadesse ja nimekate lavastajate käe alla?

Eelkõige on selle taga tohutu töö ja muidugi oli minu õnn, et sattusin väga õigel ajal kandideerima Jette Parkeri noorte artistide programmi. Kuid need kaks aastat, mis ma seal olin, andsin endast absoluutselt kõik!

Mind võeti sinna eelkõige potentsiaali pärast, sest vokaaltehniliselt tundsin end teistest nõrgemana. See pärast läksin

tele nime hiljuti esimest korda, ja ilmselt pole ma ainus.

Kuna olen juba nii ammu Eestist ära – täpsemini, õppima siirdunud, ja pole end kunagi ise meediale välja pakkunud –, pole ma sugugi üllatunud.

Lahkusin Eestist 2003. aastal, pärast Otsa-kooli kolmandat kursust, ja Haagi Kuninglikku Konservatooriumi se õppima mineku võimalus tuli mulle ootamatult. Sealne laulpedagoog Maria Acda andis Eesti Muusikaakadeemias meistrkursuse ja mõningatele Otsa-kooli õpilastele anti võimalus sellel osaleda. Pool aastat hiljem tegin Haagi konservatooriumisse sisseastumiseksamid ja mind võeti vastu.

Õppisin Haagis kuus aastat: bakalaureuseõppes neli ja magistrõppes kaks aastat. Alustasin Maria Acda lauluklassis, kolmandal aastal sai minu õpetajaks Barbara Pearson, ning magistrantuuri viimasel aastal leidsin oma õige õpetaja – Jón Thorsteinssoni. Laulmise kõige olulisema olengi õppinud just tema käest ja meie koostöö jätkub.

Kes olid teie esimesed õpetajad?

Minu esimesteks õpetajateks Georg Otsa muusikakoolis olid Henn Eerik ja Mare Jõgeva. Kuid laulmist alustasin Ellerheinas, hiljem laulsin Eesti Televisiooni tütarlastekooris Aarne Saluveeri juures. Klaver on mul alati kodus olnud ja kuigi minu vanemad ei ole muusikud, on nad väga muusikalebised – psühholoogiadoktorist ema Eha on õppinud klaverit ja käinud balletikoolis, isa Tõnis on ärikorraldaja ja hea laulhäälega. Juba lapsena käisin palju teatris, ooperit ja balletti vaatamas.

Kas teie tee muusikasse on olnud asjade loomulik kulg või olete seda hirmsasti ise tahtnud?

–, kuid arvan, et erinevus on näiteks keeleõppes: Haagis oli inglise keel meie töökeel ning väga suurt rõhku pandi itaalia, prantsuse ja saksa keelele – et hääldus oleks perfektne ja saaksid absoluutselt igast sõnast aru, millest laulad.

Kuna kool oli rahvusvaheline, olin paratamatult mõjutatud teistest kultuuridest. Kogu kooli õhkkond oli väga loov, rõhk oli päris tööl ehk laval esinemisel. Ooperiakadeemia magistrantuuri tähendas näiteks kaht ooperit aastas: esinemist päris laval, päris orkestriga, erinevate lavastajate ja dirigentidega, kostüümis, grimmis jne. See annab väga hea ja olulise lavakogemuse.

Mida kujutas endast Jette Parkeri stipendium Londoni kuulsas Covent Gardenis?

Reaalselt tähendas see täiskohaga tööd.

Vaatasin teie osatähtmist Jules Masseneti «Tuhkatriinu» – see oli nii valmikas ja dünaamiline. Kas ooperimaailm näitab teie arvates rahunemise märke, kas meeleheitlik moderniseerimise ja tuunimise buum on nüüd möödas?

Mulle tundub, et eksperimenterimine jätkub. Teen Flaami Ooperis Nefertiti rollis kaasa Philip Glassi muusikal põhinevas ooperis «Akhnaten», ning kuna ta on heliloojana äärmiselt minimalistlik, on ooper vastukaaluks üles ehitatud väliste efektidele ja selle loomine usaldati maailmakuulsale disainerile Walter Van Beirendonckile.

Ja see on juba ammu iseenesestmõistetav, et lauljad peavad olema mitte ainult suurepärasel vokaalses, vaid ka füüsilises vormis, painedlikud ja valmis minema kaasa lavastaja ükskõik kui hullu ideega. Just hiljuti oli mul ühe kolleegiga sellest juttu. Tema igatses taga aegu, mil lauljatel oli suu-

Metsosopran Kai Rüütel esineb homme esimest korda Eestis.

FOTO: MAIRO PAJULA

Kai Rüütel

- Sündinud 5. septembril 1981 Tallinnas
- Abielus Walesi baritoni Paul Carey Jonesiga.
- Haridus: Georg Otsa nimeline muusikakool; Haagi Kuninglik Konservatoorium, Hollandi Rahvuslik Ooperiakadeemia (lõpetas kiitusega).
- 2009. aastal valiti Jette Parkeri noorte talentide programmi Londoni Kuninglikus Ooperis (Covent Gardenis), kus tegi ka oma lavadebüüdi (Sergei Prokofjevi ooperis «Mängur»).
- 2001., 2002., ja 2003. aastal võitis Eesti noorte klassikaliste lauljate konkursi.

Rollid ooperites ja suurvormides:

- Londoni Kuninglikus Ooperis Hansuke (Engelbert Humperdincki «Hansuke ja Greteke»), Meg Page (Giuseppe Verdi «Falstaff»), Wellgunde (Richard Wagneri «Nibelungide sõrmus»), markiis Melibea (Gioachino Rossini «Teekond Reimsi»), Dorothee (Jules Masseneti «Tuhkatriinu», salvestatud Virgin Classicu poolt 2012. aastal), Rosette (Jules Masseneti «Manon»), Flora Bervoix (Giuseppe Verdi «La traviata»), Teine Daam (Wolfgang

Amadeus Mozarti «Võluflööt», Sir Colin Davise juhatamisel); Šoti Kuninglikus Ooperis Edinburgis ja Glasgow's Hansuke (Engelbert Humperdincki «Hansuke ja Greteke»); Flaami Ooperis Antwerpenis Sonetka (Dmitri Šostakoviči «Mtsenski maakonna leedi Macbeth») ja Nefertiti (Philip Glassi «Akhnaten»); Hollandi Ooperis Amsterdamis Blanche (Sergei Prokofjevi «Mängur»); Barcelona Gran Teatre del Liceu's Siegrune (Richard Wagneri «Valküürid»); Toulouse'is Théâtre du Capitole'is Kate Julian (Benjamin Britteni «Owen Wingrave»).

- Soleerinud Berliini Filharmoonikutega, Birminghami Sümfooniaorkestri, Londoni Filharmooniaorkestri, Haagi Residentie-orkestri ja RTÉ (Iiri Rahvusliku Ringhäälingu) orkestriga, Ameerika Ühendriikides tegi debüüdi St. Louisi sümfooniaorkestri ees. Andnud galakontserte Iirimaa, Lätis ja Tšehhi Vabariigis. Ees on ootamas ülesastumised Londoni Kuninglikus Ooperis, Hollandi Ooperis, Flaami Ooperis, Madridis Teatro Reals ja Dallase Ooperis.

kaks aastat, mis ma seal olin, andsin endast absoluutselt kõik!

Mind võeti sinna eelkõige potentsiaali pärast, sest vokaaltehniliselt tundsin end teistest nõrgemana. Seepärast läksin igal hommikul tund enne teisi lauluklassi, et värske häälega harjutada. Olin sel ajal programmis ainuke metsosopran ja kuna teatris oli ka palju kontserte, ei öelnud ma ära ühestki võimalusest laulda – tegin seda alati hea meele ja rõõmsa naeratusega. See oli nii erakordne võimalus, seda ei tohtinud lihtsalt käest lasta! Seda enam, et need kaks aastat ei garanteerinud tulevast koostööd, see tuli sõna otseses mõttes välja teenida.

Ja neid ei ole palju, keda tagasi kutsutakse. Mind kutsuti, ja olen seal teinud Meg Page'i rolli Giuseppe Verdi ooperis «Falstaff» ning Wellgunde rolli Richard Wagneri ooperis «Nibelungide sõrmus», ja suvel lähen taas tegema Megi.

2016/2017. aastal on tulemas veel kaks rolli ning see hooaeg ongi mul juba põhimõtteliselt täis, sest ees ootab ka debüüt Dallase Ooperis Olga rollis Pjotr Tšaikovski ooperis «Jevgeni Onegin».

Ja kõige selle juures leidsite aega Eestisse tulla. Mida ütlete esitava kava kohta?

Roger Vignoles'iga (briti pianist – toim) oleme samas agentuuris (Intermusica) ja kuna ta on fenomenaalne pianist, olen tahtnud alati temaga koostööd teha. Võtsin kogu oma repertuaari kaasa, läksin Rogeri juurde, istusime maha ja vaatasime, mis meile mõlemale meeldib ning millest saaks kokku toreda ja armsa kava. See oli juhus, et meil kuupäevad klappisid.

Lied'i-kava olen osaliselt ka varem esitanud. Need laulud on armastusest ja surmast, ning eriti kontserdi esimene pool on mulle väga südamelähedane.